

ПРЕС КЛИПИНГ

29. август 2016.

НАСЛОВИ

Израбљивање радника у Србији (стр.2)

Будући предузетници уче како да покрену бизнис (стр.3)

Младен Шарчевић: Мењаћемо школство, и то од темеља (стр.4)

Минималац расте само за оне с најнижим примањима (стр.7)

Педесет нијанси сиве економије (стр.8)

Шарчевић: Просветарима новац у септембру (стр.10)

Минималац залеже за 40 килограма меса месечно (стр.10)

С отпремнинама се не иде у бизнис већ на Биро (стр.11)

„Таркет” у реорганизацији, „Мајевица” у приватизацију... (стр.12)

Посао тражи 690.000 људи (стр.13)

ИНТЕРВЈУ Предузетник Милан Кнежевић: Владин план је фонтана жеља (стр.14)

ПРОФИЛ СРПСКЕ ПОРОДИЦЕ Једно дете, дуг од 1.300 евра и жеља за бољим животом (стр.16)

Израбљивање радника у Србији

Пише: Др Миодраг Р. Ђорђевић, универзитетски професор

Прекаризација рада и живота радника има за последицу индивидуализацију у решавању егзистенцијалних проблема и губљење мотива за иницирање колективних акција. У таквим условима синдикат је постао слаб и немоћан да води успешну борбу

У скупштинској дебати поводом избора нове Владе Србије мандатар Александар Вучић, сада актуелни председник Владе, рекао је, поред осталог, да "не зна и не разуме" шта значи термин "израбљивање".

То је изјавио свакако са циљем, с једне стране, да афирмише често понављану крилатицу "рад, рад и само рад", разумљиву саму по себи, али уз много недоумица око њеног оживотворења, а с друге стране, вероватно, са циљем да се избегне прича о израбљивању радника.

Међутим, прича о томе се не може избећи, пре свега, због очигледне чињенице што је степен експлоатације и израбљивања у Србији огроман, а социјално-економски партнери (држава - синдикати - послодавци) још увек не предузимају мере да се стање побољша. При томе, експлоатацију и израбљивање треба разликовати, без обзира на њихову синонимну блискост. Док се са експлоатацијом некако и може живети, јер је она, по свему судећи, више-мање, вечити пратилац друштвеног живота, са израбљивањем то није случај, јер је оно екстремни вид експлоатације који представља својеврсни "удар" на физичку егзистенцију човека. Он почиње када радник дође у положај да "много ради за мале паре", без могућности да задовољи ни минималне егзистенцијалне потребе за себе и своју породицу. Будући да нема алтернативу, он је у положају да ради "нон-стоп", не питајући ни за дужину радног времена, ни за висину плате, ни за услове рада, ни за своја права. Штавише, још и да покаже да је вредан и добар радник. Ако овоме додамо и интензиван процес десиндикализације, као и одсуство ефективног социјалног дијалога између синдиката, државе и послодаваца, слика света рада у Србији је потпуно јасна.

А све док постоји израбљивање као битна карактеристика света рада, вребају многе опасности по стабилност државе и друштва, тако да пуко позивање на друштвено-политичку стабилност не може дати жељене резултате. Штавише, уобичајена настојања политике и политичара да се наметне ружичаста слика постојећег стања, без конкретних реформско-транзиционих мера да се стање промени набоље, могу да буду контрапродуктивна, са непредвидивим негативним последицама по друштвени развој.

Радна снага у Србији је данас, нажалост, најјефтинија у односу на земље у окружењу, а моћ капитала, који полази искључиво од свог интереса, досегла је такав ниво доминације да се са радном снагом, коју држи са багателном зарадом и несигурношћу радних места, може "поигравати", манифестујући крајњу безобзирност и неморалност. На место радничке класе, која више и не постоји, будући да је потпуно осиромашена и статусно деградирана, дошао је прекаријат - класа очајних, чији је радни ангажман све несигурнији, а живот све нестабилнији и неизвеснији. Реч је не само о незапосленим, него и о запосленим, као и онима који су привремено запослени и који, заједно са стално запосленим, живе у великој неизвесности за судбину свог радног места. То се односи, разуме се, на све сфере друштвеног рада, а посебно на положај највећег дела интелигенције у Србији, која је изгубила позицију средње класе, а самим тим и могућност да буде "мотор" друштвеног прогреса, јер је оптерећена егзистенцијалним

проблемима, због чега је и преостали део стручних и способних кадрова, у тежњи да се боље "уновчи", принуђен да се придружи "одливу мозга" у развијене земље Запада. Прекаризација рада и живота радника има за последицу, поред осталог, индивидуализацију у решавању егзистенцијалних проблема и губљење мотива за иницирање колективних акција. У таквим условима, синдикат је постао слаб и немоћан да води успешну синдикалну борбу. Процес слабљења улоге синдиката довео је до тога да се људи мање учлањују у синдикате, а више у политичке странке, које се појављују као агенције за запошљавање. Тај процес је потпомогнут не само од стране приватних послодаваца, него и од државе. Штавише, знатан број државно-политичких функционера и привредних руководиоца сматра да су синдикати у условима тржишне привреде сувишни, јер се појављују као реметилачки фактор. Из тих разлога, битан предуслов за јачање синдикалне моћи, а самим тим и преговарачке позиције синдиката у социјално-економском дијалогу, јесте излазак из синдикалне кризе, што чини полазну претпоставку за отклањање бројних проблема који доводе до израбљивања радника. У борби за излазак из кризе синдикати морају да прилагоде методе своје борбе новонасталим условима; да изврше кадровску обнову и да се ослободе превазиђених и корумпираних синдикалних кадрова по целој синдикалној вертикали и хоризонтално; и да путем планског и организованог система синдикалног образовања допринесу оспособљавању синдикалног чланства и подизању нивоа његове спремности и одлучности за ургентан синдикални активизам, усмерен пре свега на унутарсиндикално обједињавање, превазилажење међусобне супротстављености и јачање акционог јединства на свим нивоима синдикалног организовања. Наравно, излазак из синдикалне кризе није могућ само залагањем синдиката. За тако радикалан заокрет од посебног су значаја и улога државе и послодаваца, посебно домаћих (стране компаније већином не гуше синдикално организовање), при чему би брига и одговорност државе, али и активитет левичарски оријентисаних политичких странака и покрета, као и организација цивилног друштва, требало снажније да дођу до изражаја. Једино у садејству свих учесника социјалног партнерства могуће је наћи прихватљива решења која би била у функцији елиминације израбљивања, као нехуманог и аморалног облика капиталистичке експлоатације.

Будући предузетници уче како да покрену бизнис

Извор: РТС

Последње године број младих који траже посао се смањује кроз активно запошљавање, али и кроз све више програма који им помажу да сами покрену бизнис. Које су им највеће препреке и коме могу да се обрате за помоћ?

Димитрије Јелић има идеју како да освоји тржиште. Са групом пријатеља направио је апликацију уз помоћ које предња и задња камера фотографишу истовремено. Бележи тренутак из свих углова, а Димитрије очекује да би је купили сви они који су активни на друштвеним мрежама. Будући економиста размишља предузетнички, али није знао колико је препрека до реализације.

"Тешко је кренути од нуле, јер у почетку не знате одакле да кренете. Од најобичнијих ствари до како регистровати, како пласирати, где пласирати, какав вам је бизнис-план", каже Димитрије.

Да не потону пре него што запливају у предузетничким водама, младима помаже Караван омладинског предузетништва. Питања одакле и како се почиње јесу прва, али не и најважнија. "До сада смо имали прилике да комуницирамо са више од 3.000 младих људи и највећи проблеми који се јављају је како да пронађу финансије за започињање бизниса, а са друге стране како да се осигурају да ће имати довољно финансија да покрију даље активности током свог бизниса", указује Маријана Маринковић из Привредног форума младих. Како би се та статистика поправила - предузетнике на старту охрабрује и Привредна комора Србије већ две године.

"Ми помажемо и код добијања информација како финансирати одређене идеје, одређене пројекте, ми смо у протеклих неколико месеци имали више јавних презентација инвестиционих фондова који су спремни да финансирају неке иновативне концепте који су млади људи углавном и презентовали", каже Александар Кемивеш, директор Привредног система ПКС.

До сада је Караван прошао кроз 12 градова. Сумирају се први резултати.

"Више од 10 компанија које су прошле нашу обуку, а било их је више од 60, отвориле су своје предузетничке објекте, упућују нас, шаљу извештаје, који су то проблеми са којима се суочавају како бисмо их заједно решили", напомиње Владимир Радовановић из Центра за мала и средња предузећа ПКС.

Још пет градова је на мапи у септембру - Пријеполје, Пожаревац, Сремска Митровица, Чачак и Лозница. Пре него што караван стигне у њихово место, будући предузетници недоумице могу да реше и на сајту Форума младих предузетника.

Младен Шарчевић: Мењаћемо школство, и то од темеља

Аутор: Ивана МИЋЕВИЋ

Министар просвете о промени образовног система, новој школској години, вишку просветних радника, одговорности директора школа у Србији...

НАМЕРАВАМ да из темеља променим многе ствари у просвети. Мора да се врати вредност оценама, да оне заиста представљају знање, да се прекине уравниловка међу наставницима, да се и међу људима и међу школама зна ко ради лоше а ко добро, и да различито буду и плаћени. Потребни су нам савременији наставни планови и програми, веће укључивање родитеља и пуна одговорност оних који воде институције. Ово није реформа за један мандат и једног министра, јер је не почињемо пресецањем црвене врпце, већ крећемо да радимо из подрума. Овако, за "Новости", министар просвете, науке и технолошког развоја Младен Шарчевић објашњава како је састављао листу приоритета када је прихватио да из успешног приватног образовног система дође у Министарство просвете, где га је сачекало много горућих проблема и неколико пута мања плата.

* Шта је преломило да прихватите ресор који је "врућ кромпир" сваке владе и за који је овог пута премијер најдуже тражио решење?

- Када држава жели себи бољитак, мора да крене у реформе које почињу од образовања.

Премијер ме је убедио да управо то жели. Поверовао сам и ево ме овде, у Немањиној. Другог

мотива нема. Прошао сам све степенике у просвети, целог живота се тиме бавим, и у мојим годинама неке понуде се не одбијају.

* За просвету је заинтересовано много више грађана него за неке друге ресурсе. Чини ли вам се да су очи јавности више упрте у вас него у ваше колеге из Владе Србије?

- Када се урачунају сви ђаци, студенти, професори, родитељи, баке, деке, то је више од пола државе. Све њих интересује какве су нам школе и факултети. Зато мора да се успостави савез свих заинтересованих страна и да заједно радимо, јер нам је интерес бољитак. Реформа просвете је државни пројекат, и ако ишта желимо да померимо набоље, морамо да кренемо од просвете. Недостаје нам још само закон о породици, који би обавезао породицу да буде одговорнија према својој деци. Занемаривање деце постоји на разне начине, а то се после рефлектује кроз лоше склоности и бројне невоље.

МАТУРУ ИЗВУКАО ИЗ ФИОКЕ * АКО инсистирате на правом вредновању знања, хоћете ли убрзати увођење велике матуре?

- Тај пројекат сам извукао из фиоке и почећемо да радимо на њему. Државна матура, на крају средње школе, веома је важна, али има много отпора. Ту ће помоћи и колега Срђан Вербић, јер се пре министарског посла тиме бавио.

* Дошли сте у Министарство уочи нове школске године, у тренутку када се решава много горућих питања. За колико технолошких вишкова ће морати да се нађе решење?

- Прве, грубе процене мојих сарадника су да је реч о око 6.000 људи који су остали без дела фонда часова, али постоји исто толико и ослобођених делова норми, тако да би требало да се понуда и потражња поклопе. Наравно, ако се све буде радило јавно, како смо и започели. Укључили смо синдикате, јер желимо пуну јавност овог посла.

* Хоћемо ли први пут видети да је кажњен неки директор школе који је сакрио слободно радно место за свог кандидата?

- Наравно! Пошто немам политички бекграунд, тражио сам заштиту да никога не поштедим за кршења закона и добио је. Нико није луд да подржава манипуланте. Имам подршку да могу да их сменим. Нико их неће штитити. Наравно, много више је часних директора, који поштено раде свој посао. Али све то је тек пола пута. Када остваримо систем квалитета установе и оцењивање према квалитету, онда нико неће ни предлагати такве за директоре. Ја заступам интерес државе у овој причи, а држава не мисли да треба да плати 2.000 технолошких вишкова и да дозволи да исто толико места сакрију директори за неке своје непотистичке варијанте. Нисам овде дошао да се глупирам, већ имам паметнија посла. Врло уважавам своје колеге у школама, али ако мисле да могу нешто иза леђа да ми ураде, имају проблем. У просвети сам веома дуго, прошао сам све степенике, па на крају отишао да зарадим и на тржишту, што они никада нису пробали, и ту сам био успешан. Тешко ме је преварити.

* Иако сте одмах започели сарадњу са синдикатима, један је најавио протест, а преостала три и штрајк. Има ли разлога за толико незадовољство?

- Просветни радници су оштећени због другачијег тумачења Закона о раду, обрачунате су им мање плате за јул. У збиру, реч је о 416 милиона динара који ће им бити враћени. Сваког дана се бавим тим проблемом, заказао сам састанак синдикатима и за уторак, и могу да обећам да ће им у септембру бити враћен тај новац. Верујем да немају разлог за протест и штрајк, јер смо разговарали, почели сарадњу на решавању проблема који се тичу запослених, укључени су у радне групе за распоређивање технолошких вишкова... Дали су сто дана Влади Србије и нашем министарству.

* Једно од најболнијих питања за просветаре јесте уравниловка. Имате ли модел који би то променио?

- Наставници с правом чекају да се њихов квалитет примети. Морамо успоставити систем у коме ће они бити индивидуално оцењивани и исто тако награђивани. Потребни су платни разреди, али не само према школској спреми, већ по учинку и резултатима. На томе ћемо интензивно радити и зато сам позвао синдикате да разговарамо. Садашњи систем уравниловке уведен је 1992. године. Раније су постојали финији модели награђивања. Наравно, све то зависи од кровног плана - богатства државе и буџета. Ако држава жели да реформа крене од просвете, онда је приоритет повећање плата.

* Имате ли добре вести за просветаре? Када ће им бити повећане плате?

- Повећање је званично најављено и у Скупштини Србије. Очекујем већ у октобру да просветари буду први на реду, а проценте и формуле одређиваће Влада Србије и Министарство финансија.

* Ваш претходник Срђан Вербић такође је био нестраначка личност. Влада је поништила његов конкурс за финансирање науке, из Скупштине је, због притисака, повукао предлог закона о учбеницима. Имате ли гаранције за већу подршку?

- Ако сам препознат као неко ко је у пракси урадио нешто добро и ко то може да примени на цео систем, онда верујем и у подршку. Довољно сам убедљив, нисам бандоглав, нити јогунаст. Прихватим и друго мишљење и увек тражим најбоље решење. Ако видим да нешто не могу да завршим на овом мосту, ја ћу ићи на неку споредну ћуприју или пролаз, али ћу то завршити. Бићу убедљив и увек гарантујем да иза нема никакве манипулације.

УСКРО КОНКУРС ЗА НАУКУ * НАУЧНА заједница нестрпљиво ишчекује нови конкурс за финансирање пројеката, јер је Влада Србије поништила онај који је расписао претходни министар...

- Чинимо све да конкурс буде расписан у другој половини септембра, али пошто не зависи само од Министарства просвете, не могу да гарантујем да то неће бити ипак у октобру. Чекамо да Национални савет за науку добије председника и да почне да ради. Без њих нећемо расписивати конкурс.

* Као кључну ствар најављујете увођење система квалитета. Шта ће то значити за наставнике и ђаке?

- Образовни систем почива на четири стуба - запосленима, ученицима, родитељима и држави. Сви морају да се укључе, да кажу шта је добро а шта би ваљало мењати, и како. Претфаза је да сагледамо проблеме, па онда прва фаза план за њихово решавање и даље рад по етапама. Наставници су у школи и главни глумци и режисери, а ја мислим да главни глумци треба да буду деца. Просвета је услуга коју ми обављамо у име државе, и морамо то да радимо квалитетно. Досад се само говорило о некаквим мукама и проблемима уместо о квалитету. Квалитет је моје прво обећање. У свету се и установе и наставници и деца вреднују споља, екстерном евалуацијом. И код нас је то почело, али има отпора. Од оцене школе зависиће њено финансирање, исто ће важити и за наставнике.

* Хоће ли то оцењивање споља вратити вредност петицама и Вуковој дипломи?

- Велика је јагма за оценама, јер је она једино мерило даље каријере, а не знање које стоји иза тога. Неко ће бити болећив, неко и коруптиван, па ће давати више оцене. Некада давно, када сам био директор државне школе, из седам одељења излазила су два вуковца. А сада је, из једне школе у близини - 38 вуковаца у генерацији. Али када поени из школе не буду битна категорија, већ само независно оцењено знање, овај дефект ће нестати. У екстерној евалуацији наставник само предлаже оцену, а споља се даје коначан суд, на основу различитих провера.

* Да ли је тај модел примењен у приватном образовном систему из кога долазите? Хоћете ли пресликати још неке новине?

- Примењујемо Кембриџ доуниверзитетске програме, за узрасте од три до 19 година, и програм Међународне матуре (ИБ) из Женева, који је развијен као модел учења за школе деце

дипломата широм света. Евалуација је екстерна, а деца већ од три године почињу да уче. Постоје и светски стандарди и истраживања о томе колико је то важно. Али код нас се и даље мисли да је довољно да дете чувају баба и деда, а да време проводи пред телевизором.

* Једна од кључних тачака будуће реформе школства је дуално образовање. Да ли је противречно јачати стручно образовање ако нам образовна стратегија предвиђа да 40 одсто деце треба да заврши гимназију?

- Те две ствари нису контрадикторне. Дуално образовање је важно, јер је квалитетније и може да повећа обухват деце из сиромашних крајева. Велика је ствар ако они за три године добију знање и могу одмах да почну да зарађују. Професионална оријентација у школама не ради се добро. Сви иду на неке четворогодишње стручне профиле и после на факултет, па ме странци питају ко код нас ради кад сви студирају. Родитељи желе да им се деца не муче. Од рада смо створили муку. Повећање квоте у гимназијама може и треба да се развија паралелно.

* Чини се да је школа изгубила васпитну улогу, да родитељи немају поверења у наставнике. Може ли се то променити?

- Имали смо васпитану нацију, па смо се покварили као људи. Морамо почети поново да бринемо о васпитању тако што ћемо да кренемо од деце, а ту морају да раде заједно школа и родитељи. Сваки пут када ми је неко дошао да упише дете у школу, рекао сам да ћу од њега направити доброг човека. То треба да буде мото сваке школе. А да ли ће сви бити доктори наука - неће и не треба да буду.

* За четири дана почиње нова школска година. Шта је ваша порука првацима?

- Они су прва генерација којој ћу обећати да ће бити у прилици да осете некакав бољитак, бар у намерама и у првим потезима који ће се десити. Дао сам тврдо обећање и никад од својих обећања нисам одустао.

ПОЛИТИКА ONLINE

Минималац расте само за оне с најнижим примањима

Аутор: Јасна Петровић-Стојановић

Повећање минималне цене рада не значи раст плата, већ само помоћ најугроженијима. Најављено повећање минималне цена рада односиће се само на оне запослене који примају најнижу плату до 23.000-24.000 динара месечно. Ово повећање, не значи раст плата, већ помоћ предузећима и радницима који имају проблеме и који су угрожени, каже за „Политику” Љубисав Орбовић, председник Савеза самосталних синдиката Србије, који је јуче у оквиру Социјално-економског савета започео разговоре о новој цени рада.

– То је прописано Законом о раду. У пракси то значи, да ће, примера ради, у просвети и образовању повећање добити они који примају најнижи лични доходак, а не професори с највећим платама. Њима се плате могу повећати само ако је тако предвиђено колективним уговором у самој образовној установи. Али ту им не помаже држава додатним парама, већ то морају да реше тамо где раде – каже Орбовић.

Упитан да ли ће попустити пред владом и Унијом послодаваца и пристати на мањи минималац од 143 динара, колико би им у овом часу припало, Орбовић каже, да на преговоре Социјално-економског савета нико не иде да би неког уцењивао, него да би се постигао консензус око најважнијег питања за најсиромашније раднике. Он каже да послодавци инсистирају да се

минимална цена рада повећа за раст инфлације, али нико од њих, додаје, не каже да у протекле две године ова цена није повећавана иако је било раста цена.

– Зато ћемо гледати да надокнадимо све пропуштено – најављује Орбовић.

Милан Кнежевић, приватни предузетник и власник модне куће „Модус”, каже за наш лист да би проблем минималне цене рада, који би подржала и влада, требало решити тако што би се повећање односило искључиво на најугроженије раднике, с минималним примањима. С тим, што би им се тај минималац сваке године повећавао за око три одсто, да дође до бар 30.000 динара.

– Увећање минималца треба да буде сваке године за око три одсто, јер се обично на годишњем нивоу бележи толики раст инфлације. Тако би се за неколико година дошло до неког пристojног минималца. Што је још важније, тиме се не би повећавале плате запослених, па ни укупна маса пара која се издваја за исплату зарада. Јер овде није циљ да онај ко има највише добије још више. То је једини начин и да се смањи разлика између приватног и јавног сектора где су плате за око 25 одсто веће – каже Кнежевић и додаје да би као послодавац пристао на повећање минималне цене рада на 130 динара, у односу на садашњих 121 и да је то подношљиво за касу.

На питање да ли би као послодавац подржао овакву идеју да се минималац сваке године повећава за око три одсто и да се односи на оне с минималним примањима, председник Уније послодаваца Србије Небојша Атанацковић каже за „Политику” да ово повећање мора да се односи на најугроженије и да је то и њихов предлог.

– Апсолутно се слажемо с тим, јер ово не сме нико да схвата као повећање плате. Јер то није повећање зарада. Што због републичког буџета, што због самих послодаваца који треба да обезбеде више пара за исплату зарада – истиче Атанацковић.

Предлог да се минималац, са 121, повећа на 127 до 130 динара је реалан, каже председник УПС-а и објашњава да се истовремено не може очекивати да минималац покрива потрошачку корпу, или чак да буде већи од ње.

– Овде се ради о социјалној помоћи, а не о расту плата. Сигурно је да се захтев синдиката од 143 динара, односно повећање од 15 одсто, у овом часу не може прихватити, јер није реалан – напомиње Атанацковић.

Осим тога, додаје, ако је већ и дошло до раста БДП-а, не треба све то дати на потрошњу, већ сачувати део пара.

– Било како било, минималац, колико год он био од 1. јануара, не сме да буде почетни коефицијент који ће онима с највишим примањима додатно повећати зараду. Министар рада Александар Вулин поручује да се о цени рада договоре послодавци и синдикати, а врло добро зна да без владе, од тог договора нема ништа – закључује Небојша Атанацковић.

Педесет нијанси сиве економије

Аутор: [Александар Микавица](#)

Инспекција рада је у периоду од 26. априла 2014. до 31. јула 2016. извршила 115.128 надзора из области радних односа и безбедности и здравља на раду, кажу у Министарству за рад и запошљавање

Недавна изјава премијера Александра Вучића да Србија од 2007. има најнижу стопу незапослености, јер је пала први пут испод 16 одсто, наишла је на различите коментаре јавности. Премијер је тада казао да је томе допринео не само раст економије, већ и бољи рад инспектора за рад, који су запослене у сивом и црном сектору успели да преведу у легалне токове, као и пријављивање сезонских радника. Према његовим речима, стопа запослености је

повећана за 3,2 процентна поена у односу на претходни квартал и на исти квартал прошле године.

– То ће се повећати у октобру на испод 17 одсто и верујемо да стопа незапослености у Србији неће прелазити тих 17 одсто – рекао је Вучић. Он је додао да је циљ Владе Србије да после четири године мандата просечна стопа незапослености буде на нивоу земаља Европске уније – 11,5 одсто. „Верујем да ћемо то успети да остваримо”, рекао је Вучић.

Према подацима Завода за статистику, од првог тромесечја 2014. до истог периода 2016. запосленост је повећана за 117.000 људи, а незапосленост смањена за 61.000

Примијер је посебно истакао да је запосленост младих повећана на 19,7 одсто, док је у истом кварталу прошле године то износило 16 одсто. Из Републичког завода за статистику су нам казали да је Вучић саопштио тачне прелиминарне податке анкете о радној снази за друго тромесечје ове године, који ће јавности бити саопштене 31. августа.

– Према анкети о радној снази, запосленост се у периоду први квартал 2014. – први квартал 2016. повећала за 117.000 људи. Формална запосленост је већа за 79.000, а неформална за 38.000. Незапосленост се у том периоду смањила за 61.000 – саопштили су нам из државне статистике.

Инспекција рада је у периоду од 26. априла 2014. до 31. јула 2016. извршила 115.128 надзора из области радних односа и безбедности и здравља на раду, кажу у Министарству за рад и запошљавање.

– У овом периоду на раду „на црно” затечено је 29.720 лица, а у најкраћем периоду након надзора, радни однос је засновало 24.509 лица. Међутим, према подацима Централног регистра обавезног социјалног осигурања, Националне службе за запошљавања, Фонда пензијског и инвалидског осигурања и Републичког завода за статистику, број пријављених је знатно већи. Послодавци после надзора пријављују и друге раднике запослене „на црно”. Од почетка примене Закона о инспекцијском надзору – крај јула 2015. – откривене су 852 нерегистроване фирме (предузећа и предузетници), код којих је „на црно” радио 831 човек. Највише нерегистрованих фирми бавило се трговином, угоститељством, личним услугама, поправком и одржавањем моторних возила, прерадом и обрадом дрвета и производњом предмета од дрвета, занатским услугама и извођењем грађевинских радова. Инспектори рада су затицали и нерегистроване вртиће, кладионице, геронтолошке центре. У овом периоду повећан је број регистрованих фирми за више од 4.000, што је такође допринело повећању прилива новца у државни буџет и фондове социјалног осигурања.

По основу захтева за покретање прекршајног поступка, које су поднели инспектори рада, у буџет је уплаћено око 485 милиона динара, док је на основу прекршајних налога, које инспектори рада издају од марта 2015. уплаћено 36,1 милион динара.

„Чешљање” у три смене

Колико год да их је мало, инспектори рада постижу све боље резултате. Инспектори често изненаде, долазе и у касним вечерњим часовима. Све их је теже препознати, јер не „патролирају” само у општинама и градовима у којима им је седиште, нити контролишу само одређене делатности.

Шарчевић: Просветарима новац у септембру

Извор:Новости

Министар просвете Младен Шарчевић изјавио је да просветни радници немају разлоге за простест и штрајк и додаје да очекује да већ у октобру просветари буду „први на реду” кад је реч о повећању плата.

„Верујем да немају разлога за протест и штрајк, јер смо разговарали, почели сарадњу на решавању проблема који се тичу запослених, укључени су у радне групе за распоређивање технолошких вишкова, дали су 100 дана влади и министарству”, рекао је Шарчевић у интервјуу за „Вечерње новости”.

Министар је рекао да су просветни радници оштећени због другачијег тумачења Закона о раду, те да су им обрачунате мање плате за јул, али је истакао да ће им у септембру тај новац бити враћен.

„У збиру, реч је о 416 милиона динара који ће им бити враћени. Сваког дана се бавим тим проблемом, заказао сам и састанак са синдикатима за уторак и могу да обећам да ће им у септембру тај новац бити враћен”, рекао је Шарчевић.

Наводећи да је повећање плата просветарима званично најављено и у Скупштини Србије, Шарчевић је рекао да очекује да већ у октобру просветари буду први на реду, а проценте и формуле ће одређивати влада и Министарство финансија.

Говорећи о реформи просвете, министар је истакао да је то државни пројекат, те да ако нешто желимо да померимо набоље, морамо да кренемо од просвете.

Он је ђацима који за неколико дана крећу у први разред поручио да ће бити прва генерација која ће бити у прилици да осети некакав бољитак.

„Дао сам тврдо обећање и никада од својих обећања нисам одустао”, рекао је Шарчевић.

Минималац залеже за 40 килограма меса месечно

Аутор:Д. Млађеновић

Хоће ли минималана зарада у Србији бити повећана, и колико, биће познато за петнаестак дана. Наиме, 15. септембар је законски рок за утврђивање минималца за наредну годину, а копља се, као и увек, ломе око износа који ће сваког месеца зарађивати они који раде за минималну зараду. До одлуке има још мало времена, али би се с одређеном сигурношћу могло рећи да ће минималац бити повећан, али не онолико колико захтевају синдикати.

Да подсетимо, синдикати истичу да би минимална сатница требало да буде 140 динара, а све више се говори о томе да ће се бројчаник зауставити на цифри од 130 динара. Дакле, уз евентуално повећање минималне сатнице са садашње 121 динара на 130, минимална зарада, која је тренутно око 21.000 динара у просеку, требало би да буде око 1.500 динара виша. Наиме, минимална зарада зависи од броја радних сати у месецу и најнижа је око 21.300 динара, а уз повећање од девет динара на сат – на 130 – зарада би износила око 21.800 динара. Садашња највиша минимална зарада износи око 22.300 динара, а уз повећање би могла бити око 24.000. Наравно да је свако повећање зарада, чак и кад је минимално, добра вест јер ће побољшати породични буџет и много значити онима који зарађују минималац, али је свакако јасно да ни то увећање неће значајно допринети њихово бољем и квалитетнијем животу. Наиме, просечна потрошачка корпа у јуну била је тешка око 67.000 динара, док је за минималну било потребно око 35.000. Из тога се јасно види да један минималац није довољан за минималну потрошачку

корпу, да се чак и с два минималца она једва напуни, док је за пуњење просечне потрошачке корпе потребно чак три минималне зараде.

Када се статистички подаци преточе у живот, види се да се с минималним примањима заиста мало тога може приуштити, па ни око 1.500 динара већа зарада неће поунити недостатке.

Наиме, само за куповину векне хлеба (500 грама) и литра млека дневно, месечно је потребно 3.000 динара, а то је више од десет одсто садашње минималне зараде, а готово извесно, и будуће. Преостали део новца треба да се распореди на све остале потребе, а за то је потребна, слободно се може рећи, права финансијска гимнастика.

Укупан износ минималца, рецимо, омогућава куповину око 40 килограма меса, које је овог месеца поскупело и кошта око 500 динара килограм. За куповину уџбеника за основну школу, који коштају од око 7.000 динара па и до изнад 12.000, потребно је практично пола месечне минималне зараде, а треба купити и школску торбу, прибор, свеске... О куповини фирмираних патика они који зарађују минималац могу само да сањају јер су цене од око 7.000 па и до изнад 10.000 динара. Само за превоз ђака у Новом Саду месечно је потребно око 1.000 динара, за оне из приградских места више, а за скорман доручак око 100 динара, што је око 2.000 месечно. Слично је и са свим другим трошковима, потребама, жељама...

Како ипак успевају да распореди новац којим располажу и подмире све што се подмирити мора сваког месеца зна око 100.000 запослених, колико их по званичној статистици ради за минималац, или можда њих око 300.000, колико их је незванично с тим примањима.

Тешко и с једном просечном платом

Чак и ако у породици двоје зарађују минималац и месечно у кућу унесу око 42.000 динара, тешко је пребродити месец, и то свакако знају они који ту плату сваког месеца доносе кући. Такође, и онима с просечном платом, која је око 45.000 динара (што је више од две минималне зараде), реално, не остаје много новца када поплаћају све трошкове – становања, превоза, школовања, одеће и обуће... Већ с две просечне плате лакше се живи.

С отпремнинама се не иде у бизнис већ на Биро

Аутор:Љ. Малешевић

Од почетка године око 85.000 радника проглашено је технолошким вишком и сви они су од државе добили отпремнине од 200 евра по години радног стажа. Они су уједно као „нова армија” незапослених стигли на евиденцију Националне службе за запошљавање. По подацима НСЗ-а, до краја прошлог месеца на Биро рада пристигло је тачно 83.666 радника који су у својим фирмама проглашени технолошким вишком, а међу њима је чак 55.197 мушкараца.

Највише радника проглашених технолошким вишком на евиденцију НСЗ-а пристигло је из Београдског округа – 15.382. Следи Нови Сад с 3.744, Крагујевац – 3.593, Краљево – 2.584, Крушевац – 2.468, Чачак – 1.816. На територији осталих општина и градова на евиденцију НСЗ-а пристигло је између 200 и 400 радника проглашених технолошким вишком.

Већини оних који су проглашени технолошким вишкови припада и новчана надокнада Националне службе за запошљавање у току годину дана, а некима и две. Тај новац издваја се из буџета Србије, тако да држава и након што им исплати отпремнину за минули рад, преузима бригу о њима још најмање годину или две.

Велики проблем представља и податак да радници који су остали без посла због проглашења за технолошки вишак отпремнине троше да „закрепе” рупе у кућном буџету, а не за samozапошљавање или улагање у ново радно место. Истраживања су показала да бивши радници некадашњих индустријских гиганата, чак и када се одлуче да уложе новац добијен од отпремнине у приватни посао, углавном бирају трговину или услужну делатност. За саму

производњу се мало ко одлучује, а изузетак би могла бити пољопривреда јер има радника који су за добијени новац купили воћњаке, малињаке, узгајалишта печурака, пчеларство... Сами радници који су добили отказ због тога што су постали технолошки вишак у фирмама у којима су годинама радили тврде да новац који су добили није довољан за покретање било каквог приватног бизниса, као и то нису сви створени да буду бизнисмени. Додатни разлог су им социјални услови који од њих траже да новац користе за голи живот, а када то учине, не остаје им више ништа за улагање.

Ни онда ни сада

Радници који су последњих месеци проглашени за технолошки вишак тврде да се отпремнине које добијају не могу поредити с онима које су некада добијали радници привредних гиганата и које су биле и по неколико десетина хиљада евра.

Уосталом, истраживања су показала да ни тада радници отпремнине нису уложили у нове бизнисе и отварање сопствених радних места, већ су за њих куповали некретнине, белу технику, аутомобиле...

„Таркет” у реорганизацији, „Мајевица” у приватизацију...

Аутор: М. Суџум

Знају и они који нису економисти да нема бољег живота у било којој средини, па и целој Србији, ако су на фабричким капијама ланци и катанци, ако се компаније не развијају, а тако је и у Бачкој Паланци. Због тога у том делу бачког приобаља Дунава сви с пажњом прате процесе који се дешавају у најуспешнијој овдашњој фабрици, компанији „Таркет“, која запошљава највише радника, али и фабрици пољопривредних машина „Мајевица“. И док произвођачи подних облога раде успешно, металци чекају да им крене. „Таркет“ је пре неколико месеци отпочео реорганизацију, а „Мајевицу“, која је годинама била у реструктурирању и фактички је државна фирма, ових дана чека приватизација.

Генерални директор компаније „Таркет“ д. о. о. Мирослав Окука је, у интервјуу који је дао овдашњим медијима, изнео низ података који говоре о садашњем тренутку те велике фабрике и, што је битније, плановима, односно стварању предуслова за даљи развој. „Таркет“ је истакнути послодавац у Србији с готово 1.250 запослених у пет ентитета.

– Најављена реорганизација подразумева спајање производних ентитета „Синтелон“ д. о. о. и „Синтелон“ р. с. у „Таркет“ д. о. о. – рекао је Окука. – Три производна ентитета биће спојена у једну целину, у оквиру које ће додатна пажња бити посвећена тржишту и даљем унапређењу продаје и нашем тржишном наступу. Тај процес не представља новину јер је компанија и током досадашње историје имала сличну организацију. Кључни приоритет је правовремено препознавање трендова на тржишту и прилагођавање окружењу. Тако су текстилни бизниси издвојени у посебне целине јер су у тој форми организације преговарана стратешка партнерства. Сада се производни ентитети интегришу у једно предузеће „Таркет“ д. о. о., које ће формално-правно почети рад почетком 2017. године.

Овде истичу да се у реорганизацију ушло због кључног циља, а то је очување и даље јачање дугорочног успешног пословног система који обезбеђује врхунска решења подних облога за клијенте из целог света. Додају да реорганизација, односно интеграција производних процеса, неминовно мора имати и дуплирање појединих позиција. У сарадњи са синдикатом траже се најбоља решења за запослене, најпре у оквиру саме компаније. Неки ће добити нове послове, а за једну мању групу (спомиње се њих двадесетак), пре свега у администарцији, решење се не може пронаћи у оквиру система.

– За оне колеге за које у том процесу нису пронађена друга решења, као и до сада у сличним околностима, биће исплаћене стимулативне отпремнине – објашњава, између осталог, Окука.

– Захваљујући подршци и разумевању менаџмента, као и наших акционара, обезбеђени су услови за одлазак из фирме који су доста повољнији у односу на важећу законску регулативу у нашој земљи.

Металци „Мајевице“, која је некада је запошљавала и 1.500 радника, а сада их је остало око 200, чекају новог газду. Годинама се спомиње стари пословни партнер из Русије, када је реч о производњи пољопривредних машина. Међутим, продаја је неколико пута одлагана, а наводном држава ових дана треба коначно да прода ту компанију. Тешко је поверовати, уколико нови газда жели да настави производњу, да ће бити нових отпуштања, односно отпремнина. Сви се надају да ће „Мајевица“ поново почети да запошљава јер различитих профила металаца има и на овдашњем тржишту рада, а овде ради и Техничка школа која школује будуће мајсторе метала.

И док за будућност „Таркета“ готово нико није забринут, има фабрика, али и оних које су закатанчене, које би могле кренути напред, или поново покренути производњу. Овде су успешно, осим „Таркета“, носиоци развоја, стварања добити и запошљавања „Нектар“, па реномирани произвођач пива „Карлсберг“ у Челареву и највећи произвођач пивског слада у Србији бачкопаланачки „Суфле“ с педесетак запослених.

Шанса за „Меркур”...

Председник бачкопаланачке општине Бранислав Шушница недавно је изјавио да има шансе да у фабричким халама „Меркура“, који је својевремено купила општина, поново почне нешто да се дешава. Такође, значајне своте улажу се у завршетак индустријске зоне између Гајдобре и Нове Гајдобре, у Бачкој Паланци траже одговарајуће локације и решења да се оспособи земљиште које би се понудило потенцијалним инвеститорима јер овде дуго није никла нова фабрика. Сва та дешавања будно прате највише незапослени, али и они који имају радно место, мада је то битно и за пензионере јер бољег живота и пензија тешко да ће бити без нових фабрика и запошљавања. Због тога је Шушница пре 100 дана, откако је постао председник општине с око 55.000 становника, нагласио да је развој привреде приоритет над приоритетима.

Посао тражи 690.000 људи

Аутор: Е. Дн.

Директор Националне службе за запошљавање Зоран Мартиновић изјавио је да у овом тренутку посао преко те службе тражи око 690.000 људи. Како је рекао, то је најмањи број у последњих 16 година, а до посла најлакше стижу информатичари, инжењери и занатлије.

– Наша служба показује значајан пад незапослености и по подацима којима располажемо, посао тражи око 5,8 одсто мање људи него годину пре – рекао је Мартиновић за РТС.

Он је додао да је око 150.000 људи нашло посао последњу годину дана.

– Привредни раст и нове инвестиције отварају нова радна места, али утицај на то има и појачан инспекцијски рад, па се послодавци одлучују да пријаве запослене на црно – оценио је Мартиновић.

Послодавци, како је приметио, траже конкретна знања и вештине, а не само образовање, а често се дешава да служба не може да одговори на њихову тражњу када је реч о појединим профилима, пре свега заната, па се организују обуке.

Међу незапосленима готово половина је теже запослива, а у ту категорију спадају старији од 50 година, инвалиди или неквалификовани радници.

– Управо ка тој категорији усмеравамо наше активности да бисмо им дали већу шансу да се запосле – рекао је Мартиновић.

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин изјавио је раније да је у Београду за првих седам месеци запослено 47.695 особа. То је 9,6 одсто више него лане.

– То су људи који су били на евиденцији Националне службе за запошљавање и који су запослени – рекао је Вулин. – Дакле, нису људи који су из неког разлога брисани из евиденције незапослених, већ људи које смо евидентирали као новозапослене.

То је, како је казао, показатељ да привреда расте те да је повећање броја запослених од 9,6 одсто у односу на исти период прошле године вест која охрабрује, али да се мора наставити у том правцу, те да ће политика Владе Србије бити повећање запошљавања и вођење рачуна о теже запошљивим категоријама.

ИНТЕРВЈУ Предузетник Милан Кнежевић: Владин план је фонтана жеља

Аутор: Ранко Пивљанин

Милан Кнежевић је предузетник и филозоф. И борба те две стране личности у њему траје, а резултат је да никад не прима здраво за готово оно што нам поручују господари наших судбина. И кад закера, чини то необоривим аргументима, а сам тврди да је то писање по води. Пре готово десет година изјавили сте да је свако ко се бави бизнисом - будала. Мислите ли то и данас и чиме поткрепљујете ту тврдњу?

- Паметни људи се баве паметним стварима - читају, самују, гаје породицу, посвећују време сопственом избору. Кад кренете да се бавите бизнисом, он садржајно одреди највећи део вашег времена. Све време стварате вишкове који вам уопште не требају. Тако постајете талац материјалних вредности губећи своје суштинско јаство.

Ако сте ви бизнисмени то што тврдите да јесте, шта су онда радници?

- Радници су само лоше плаћени статисти у том позоришту апсурда. Они су осуђени да целог живота чекају плату и да никад немају довољно за пристојан живот.

Претпостављам да сте упознати са планом и програмом рада нове Владе, експозе је био исцрпан. Ваш коментар?

- План нове Владе подсећа на фонтану жеља, а сама Влада на генералштаб без војске. Чак и најбољу стратегију мора неко да проведе. Наша администрација, а држава је ефикасна администрација, не може да управља ни собом а камоли да проводи сложене процесе изградње најсложенијег производа једног народа-државе.

Кад слушате премијера док говори о напретку, расту БДП, позитивним економским параметрима, и то поткрепљује бројкама, какав закључак изводите?

- Позитивни подаци о економским кретањима представљају избор из статистичких података и не одражавају пуну истину. У последње три године БДП је растао по стопи од 0,4 одсто а неопходан нам је раст од 4 одсто, дакле 10 пута већи. Немачка има БДП око 1.100 милијарди евра и кад би њихов раст износио 3 одсто, он би био као 100 одсто нашег. Сви подаци о кретањима у привреди су најјефтинија политикантска естрада. Пошто од 122.000 предузећа чак 32.000 није ни предало завршне рачуне, АПР је изнео податке о финансијском пословању привреде на основу статистичких података. Из аналитичког третмана избачено је свих 32.000

фирми како не би квариле бајковиту слику о привредним кретањима. Шта се дешава када се половина малих и средњих предузећа налази у финансијској агонији? Сејање илузија је политички исплативо, али уводи грађане у стање колективне несвести.

А састав старе-нове Владе, јесу ли се морали потезати избори због, рецимо, Ане Брнабић?

- Избори су били апсолутно непотребни. Изгубили смо драгоцену време, а суштински нисмо ништа променили. Добро је кад владајућа партија врши проверу свог легитимитета, само за то треба да постоји реалан политички разлог.

Привредник сте, али и филозоф по вокацији. Како изгледа наша економска, а како политичка будућност?

- Фискална консолидација даје резултате. Високу цену плаћају грађани и привреда. Само раст БДП-а од 4-5 одсто може извући Србију на пут опоравка. Дуг ће расти, јавне инвестиције падати. Јавна предузећа су црне рупе економског система. Неприватизоване фирме тињају као шумски пожари претећи новим социјалним турбуленцијама. Губици и задуженост привреде нерешиви су трендови.

Србија се мора изнова родити као уређена земља у којој владају институције а не појединци, а демократија је развлашћивање власти појединца у корист власти институција. Ми радимо супротно. Држава постоји да организује и олакша живот грађана, унапреди матрице образовања, културе, сачува јавна добра, обезбеди безбедност грађана, успостави добре односе са другим државама... Кад год не испуњава те функције, она се претвара у антидржаву која више загорчава живот грађанима него што им помаже.

Вучић ме је на првим изборима молио да га подржим уз речи: "Видиш ли, Кнежевићу, шта раде овој држави?". Данас бих то исто ја могао да питам њега Милан Кнежевић

Коју политичку филозофију баштини актуелни премијер?

- Актуелни премијер покушава да одржи енергију оптимизма код грађана, неретко износећи политичке и економске циљеве који су неоствариви. Оптимизам и нада су лако потрошава роба. Песимисти су оптимисти са искуством, што би рекли афористичари. Потребно је велико спремање земље, попис све државне имовине и њеног правно-економског статуса, слободно правосуђе, култура и образовање а не естрада. Академија за државну администрацију. Држава у којој суверенитет припада грађанима а не партијским члановима. Пут од анти-државе до демократске државе пун је негативних искушења којима сада не одолевамо. Можда би помогла Ничеова теза да је воља за моћ увек одраз слабости и да је најачи политички онај који своју моћ пренесе на институцију. Власт покушава да учини све што је у њеној моћи. Барем декларативно. Начин на који то ради је погрешан. Без широке научне дебате није могуће дефинисати пут и приоритете развоја. Сиренски зов илузија је погубан по дугорочне интересе државе. Није свака критика рушење власти. Па зар и ова власт није рушила прошлу? И требала је. Плашим се да је остала заробљена у истом систему и да из њега не може или не жели да изиђе.

Звали су вас за сарадњу и председник Николић и премијер Вучић.

- Тачно, председник Николић ми је понудио место саветника за мала и средња предузећа. Одбио сам из два разлога: прво, плата је мала, а друго што сам мишљења да се привредници не требају бавити политиком него својим фирмама. Утицај би требало да врше кроз удружења привредника. Нажалост, сва та удружења су потпуно маргинализована. Министар Сертић себе именује на чело Привредног савета па се сам саветује са тог места на месту министра. Док год су на челу привредних удружења политиканти, нема бољитка за привреду. Од неколико десетина предлога које смо слали представницима власти, никад ниједан није усвојен. Схватио сам да је и пораз једно од исходишта људског деловања. Куда иде држава ако је поражен највећи број разумних предлога? На првим изборима мене је Вучић лично молио да га подржим јер имам висок углед међу привредницима. Рекао ми је: "Видиш ли, Кнежевићу, шта раде овој држави?" и очи су му засузиле. Нажалост, његова прва посета била је клубу

"Привредник", а не Асоцијацији малих и средњих предузећа. Очигледно, никоме не треба просјак на весељу. Данас бих могао да га цитирам и кажем: "Видиш ли, Вучићу, шта раде овој земљи?"

Да сте у позицији да одлучујете, шта бисте препоручили?

- Кад бих могао да одлучујем, а на сву срећу не морам, увео бих диктатуру институција са нултом толеранцијом за изигравање закона. Дао бих највећи значај култури, образовању, најбољима а не најподобнијима. Покушао бих да учиним све како бисмо избегли радаре великих белосветских интереса. Штампало бих један део примарне емисије за капиталне инвестиције; наводњавање, производњу зелених киловата, комасацију. Прича да би то изазвало хиперинфлацију је бесмислена. То је као кад бисте забранили свим људима да излазе из куће зато што је један погинуо. Централне банке и службе да помогну држави.

Да ли је жмурање на сиву економију и даље основни социјални програм?

- Сива економија и црно тржиште су антиматерија српске привреде и друштва, али и највећа развојна шанса ако се ставе у законске оквир. Нажалост, чини се да је огроман број појединаца заинтересован да се колач од десет милијарди евра не каналише у законске оквире пословања. Неколико мера ово зло може преполовити за пола године, али не тако што се санирају последице а не решавају узроци. Бујице нелегалних токова робе и услуга се сливају у Србију а очекујемо да их Пореска управа пипетама покупи контролом фискалних рачуна. У бајци сиве економије уживају сви осим оних романтичара који покушавају легално да раде и срећују кабине на торпедованом броду.

С Динкићем у лифту

Комшија сте познатих политичких личности. Како изгледа срести на степеницама, рецимо, Млађана Динкића? Проговорите ли понеку?

- Сретао сам Динкића у лифту. И један и други се зачудимо откуд на том месту. Мислим да би он био идеалан за председника скупштине станара. Има и искуства и слободног времена.

ПРОФИЛ СРПСКЕ ПОРОДИЦЕ Једно дете, дуг од 1.300 евра и жеља за бољим животом

Аутор: Соња Тодоровић

Данашњу породицу у Србији чини три члана. Заправо и мање од тога. Према званичној статистички, српска породица има укупно 2,8 чланова. Они живе у свом стану, дужни су до грла, а за изласке и културна дешавања немају новца... Овако заправо, када се направи пресек низа истраживања и података Републичког завода за статистику, изгледа просечна српска породица. Супружници у просеку имају око 42 године и већ су десетак година у браку. Имају само једно дете. Живе у градском насељу, у сопственом стану. Обоје су завршили средњу школу, запослени су и месечно заједно зарађују око 92.000 динара.

С обзиром на потрошачку корпу која је у мају износила око 67.000 динара, просечна српска породица једва крпи крај са крајем. Док поплаћају све рачуни, храну и пиће на шта, по подацима Завода за статистику, оде највише новца - мало остаје.

И зато дугују банци заједно 1.300 евра по дозвољеним минусима и ратама за кредитне картице које најчешће користе у самопослугама (просечан грађанин Србије дугује банци 650 евра за ове две ствари). Возе аутомобил стар осам година.

Летују у Грчкој, а одмор наравно да плаћају на рате. Културни догађаји им нису на листи приоритета, јер са приходима које месечно остварују они не могу себи да приуште одласке у боскоп, позориште, недељни ручак у ресторану и истовремено да исплаћује кредит.

И зато су и мама и тата под стресом, јер да би иоле пристojно живели, морају да се одричу свега. Своје слободно време најчешће проводе уз телевизор.

